

**דער אויספֿרְהָרֶעֶר פּוֹלַזְיָם בְּאַמְבָעוֹן אַטְעַנְטָאַט
אוּיָה דַעַר סָאוּרִיעַטִישָׁעֵר אַמְפָאַסְאַדְעַ אַיְזְ וּוּאַרְשָׁא
גַעֲפִינְט זִיר אַיְזְ יְוָגָאַסְלָאוּרִיעַ
אַפְּצִיעַלְעַ פְּרִילְבְּשָׁעַ נַאֲשָׁעַ דַעַר סָאוֹרַ. רַעֲנָנָה**

בֵּין אֶפְרַתָּדָר בְּעָנָם מִנְעָן,
אֲנָשָׁדִים גָּזָן מִזְרָחָן אֲסָמָקָן,
צָבָרָן קָאָן אֲשָׁפָטָן
בְּהָדָר אֲרָלָטָנוֹגָן, עֲרוּבָעָן אֲנָן דְּרָבָבָגָן גְּרָוָהָן
לְלָאוּ גְּמָרִילָךְ בְּמַעַן-חָאָסָר
Franciszka Józefa
צָלָר, שָׁנָעָל אֲנָן אֲגָנָעָנָהָם, גְּרוּתָהָתָן סְמָעָן-דְּאָקָטָרָה
צָרָעָן, אָוּ דְּאָן גָּבָךְ וְכָבָעָן דְּאָן בְּמַעַן-חָאָסָר
Franciszka Józefa
בְּזָן, עַפְתָּן אֲנָן טָרָיָהָן אַוְוִיָּסָרָן, אֲבָרְבָּרְבָּנָקָטָם פָּעָרָן
אֲגָנָסָטָעָךְ אֲמָתָהָן חָוִילָטָאָטָן,
בְּזָן עַמְּסָעָן אֲוּ לְלָאָטָעָן, אֲזָן סְקָאָרָהָטָעָן

יְהוָה פֶּרֹעָם יְמִירָעַ אֵין רְעוּוֹי-טְעַמְּשׁוֹר
דָּאַבְּרִי-נוֹוִעֲטַשְׂוָר,
(אין בנין פון קינן ב'יקא)

ארשאנווער רעוווי-טעאטער אין זומער
טעאטער סְבָּאַלָּא
פֶּן שְׁבַּת רְעֵד-טָעַן וְלִי דְּ אָז טְעֵלָךְ
סְפָּרְטָעַן פָּוּן דְּרָעַן גְּרוֹיסָעַר וְאַרְשָׁאוֹעַר רְעִיזָן חָ
עַמְּעִירָעַ "זְעַמְּעָן נָעַט עַם הַיִּנְטָמָן..." פָּרְמָאַט אָ
הָאָה פְּקָאנְגָּטָעַ סְפָּגָנָעַן אָזֶן פְּזָל טְמַת הַזְּמָאָרָה. אַוְיסָעָר
זְבָּחָן וְעַרְתָּמָן נָעַט-עַנְמָן בְּגָעָטָסְבָּנָעָם, אַיְּסָנְעָמָן.
אַמְּתָאָכָּדָנְרָלָם, אוֹזָרָן סְקָעַטָּשָׁעָן, אַנְסָעָן-זָאָרָעָעָס
אָ. רָאַס פְּרָאַרָּאָם אָזֶן פְּגָזָשָׁעָן אַטְתָּזָהָעָגָן
שְׁפָאַלְתָּלָט אָזֶן וְעַסְתָּרָהָעָן דְּעַט נְעַתְּדָגָנָעָן
פְּאַלְמָן

מעל רוננו

פערישל-יבט איז אלס ליער און דען
פלאקס-בל אנטאמ א. נ. פון א. ד. נאדרמן
און לאוין שיענעם עוזטשא גז.
ד פלאקס-בל אנטאמ א. נ. ב. פון א. ד. נאדרמן
אונגע פון דן גראנטע ביבליוגרפיע זונז איז אונזען
אונטאמ. דן ביבליואטעם בענטאמ איזעלר 5000 גאנזע
ו. דן שטראען, העב עאנש, זר ש. פוליאז דיטש
ו. זי. וועסטע איז-יש-אל-דרען און אידיש. ז. איז-
דען. א סבעע ע. ע אפטער-זונט פאר אונטאנ-ען איז
בורוואויש. דע-פויו איז א גאנזיכא ע. ז. זבוי זו גאנ-
ד. מעיל-קיטט דן ארכיט-טראטען לטען
גענטבען פון דער ביבליואטען איז גאנזילאמען גאנ-
דען זי זי גאנגען א סבעע. ע. ע. גאנזר. ד. ביבליוא-
ט איז אקען 4 מאל ווערטער-לער, זונטאג, זונטאג,
גערטאג און שבת פון 8 בז' 10 אודענד.

שְׁמַנֵּי

פָּנָן פְּלָעַ אַעֲמָן, גָּמַס-סְבָּרִירִקָּעַן אֵין זְוִילָעַ
וּראָגָאַבְּרוּיְיךָעַ
אַרְגִּינְגָּלָעַ סְבָּרִיקָס בְּ "יְזָעַן" וְשָׁעַטְנָם דָּאַזְן
„Centroment“ אַן וּפְרָשָׂא
טִיבָּעַבְּרוּיְיךָעַ
פָּנָן לְפָגָדָר זַי פְּחַבְּרוּקָס-פְּרִיאָזָעַן.
Łódzki Związek Handlowy
H. Zmigród i S-ka
Łódź, ul. Konstantynowska Nr. 115/12 i 191/22

לענפער אַבְיוֹרָדִיטָעַט

וּרְדִינְגַעַטְרָאָגָעַן אֵין גָּאָלְדָעָנָהוּם בָּזֶה פְּנֵי "קָדוֹן קִימָת"

פְּדָלָעַ נֶזֶר גִּנְגַּעַד אַלְתָּא מַטָּעַר. ה'

טִירִינְגִישׁעַר סִילִים דָרִיקֶת אֲרִיס אַפְלָזּוֹטְרוֹן

עמם היטלאריזמי מינימאל פריך

בדלין. ו, ת, א). רעד מזרנישע סיט האט ט 26 בגעגע 22 שטמבען פיטס 5 אפערעהאלע ע, איז-
זוקט אונזאטו-ז'וואטס דעם בעקארטען הדט ע, ז, אונז-ז'וואטס ע. און בז'וזט-מיינטער דיד-
ב. דעל הפלעזונשע פיניכטער האט ע קערת או-
ש געקבזט אויף דעם רעלטראט פון זע אפשתן-
ו: הווע ער דאד נישט אונטיאנייען.
או: דעד הפלעזונשע ע, ע ניג אונגעולטען
שפלאטורוב. א בעד'יטענד גרוועט מיט דעם רעלראק-
ז, פון דעם היטלא-יסטנישען צעטראט-אנאי, ו, ז-
אנאל - כאנאלס"ט" אמא שטראפע בראש האט
לען פון אונדער הכננות.

אַדְזָעֵר בִּיִּיעַס

<p>כ' חכמו אקדמיין אין התאזרחות</p> <p>א' צו אמונגן גיט רעד 25-יעירנער יאהר צייט פון דער הערצל, קומט פאר דעט מיטוואן כ' חטנו א פעליכע אקדעם ע אז זאל פו"ז אקדודת מט רעד בעטליגן פון דרי ה"ה: דרי אריה טארטאקוועה, אונוש. לינדען, און וווק לי. און צואמגען, אונט מיט רעד איטיגער לאגען און צינזוץ או און ארץ ישראל טראען דרי דיזטנע ב' המכון אקדמיין א ספעציגלען כאראקטער.</p> <p>10 יעחריגער יוביילוי פון "הכח" פער</p> <p>בונדען מיט א נרויסע גארטן- פערדוילונג</p>	<p>גוויס פערבעסערונג אין דער מאנופקטור-בראנשע</p> <p>איי דער ניאנטפקטן-בראנשע לאוש זיך בילט ערקען א גערכע פערבע-ע. גאנ. פא' זוארצע און אומגעגענד ער. און און לאדו דה לעאטצע טאג בקען פט געווארע גיש. ע. ע. מיאנטפאצען סחד- דעיב' און דער אונטשען און זע. ע. פא' ען און חעקלען געהו 10 פראנטער.</p> <p>די בערטעק-וואו אויה זע. זויעע זי' ציט זע- ז אונד בעען ע: דער אונע-בעו און עזיאט לעטגערטן אונדיב דעט פא' שע ערבען זינטער- און זענען שוו' בעשפטנעם מעדר איביגער זע</p>
--	--

ה' לעצם והען. פאורפאל (2) אולף נאש ארכזום קא 13 דאט ודר 23
דר-ער בעריש פא-ארה איזענעמאנען פא א-
שאציקעל. ביס פאלע האט ער זיך גזע-עט
געט צוושטאנד דאס טען איהיך אונגענרט און

הארפאג

(2) מאך נא זורק אומס א 13 דאמט דער רדי-ער בעריש פא אורה איזאגנערען. ען פון א טזיקעל. פום פאלען חאט ער זיך גאנז אונט און בע, בען אסס אסס ער שטערבו. אין א גאנז צוושטיגר דאס טען אונס זונגעם חרט און

נור בעריה מהטער אבעטלען מאָר
אַמעֲרִיקָא, ר' אַלְיָה זָלְזֶרְקָאוּסְפִּי
וּוֹנֵט שְׁבַת פְּנַחַט אַיְזָן פְּילָה אַרְמָנִיעַ
זַיְסִיר וְאַבְעַן, שָׂוִין מַקְגַּטְיִילַת האָט דער חַשְׁד
זַיְסִיר נַאֲסָט פָּגָן אַמעֲרִיקָא ד', זָלְזֶרְקָאוּסְפִּי צָנֻעַאנְט
זַיְסִיר צָרִיךְ רִיעּוֹן נָאָר אַכְעַזְזָא צָו דָרְזָוּן אַיְזָן
צָבִינְגְּ פָּאל אַיְזָן לְאָרוֹן, ר' יְהָעָן, האָט אַרְזִימְפָּעָרְפָּעָן
נַרְעַסְטָע צָפְרִידְעַנְהִיטִים בִּים גַּאֲזָא וְעַרְפָּזְלִיקָּט
סְעַרְחָאָרטִים מִיט אַגְּנַעַרְולְדִּיְּן אַזְפְּטִירִיטִים פָּאָ
קְשָׁע קִרְנְסְטְלָעָה.

אונטער דעם נאמען האבען זיך ארנאייזויז
אטט, דער פעראיינס-לאקאל ווערט שז'ן זיך טען
גענטגעט, דיז אונס אונס פון פערובאנר אוין ציך אונס
ויזערען אלע זווען, וועלכע וענען פאר פראקטישע
צעיט אין ארץ ישראל, זיין פֿאַתָּה אַזְרִיכָה דען
פֿאַתָּה אַזְרִיכָה זומגען יודען פֿאַתָּה אַזְרִיכָה אַזְרִיכָה
דרהך זאָרֶץ אַיִלְבּוֹג פֿערשְׁפּוֹטְמָעָן אַקְטִיעָם
טְמֵזְעַלְפּעַן דער באנט פֿעוּלִים אַרְצִידִישָׂרָאֵל
נִיגְהָה אַיִלְבּוֹג. וְדֻרְעַן פֿערובאנר אוין שז'ן זונגען
גענטגעט זיך ווערבירען מיט-לְיָדָר פֿאַרְצָן פֿערעָזָן
אַזְרִיכָה פֿאַתָּה זומגען וואָס מְשָׁבֵץ אַקְטִיעָם פֿאַרְצָן

וזהו רשות, 10. (ט' לעפנאייש פון אונזער קאד רעספאנגרענט) היינט האט דער ויזע-טיניסצער פאל איזסערליךע ענינים וויסאקי איזערגענע: עפעש דער קאוזעטשר אמאסארדע אן זוארשא א אצ' טע וויענע נאנגע פון דיז איזסארטונג איז שיז'ית פיט רעכ פאמ-ע-אטענטאט איזע דער סאויעטשר אמאסארדא, זואם איז פאהר-ע-זיען, מיט צוויז' חישים זאָרְקַן. איז דער נאטען ווערט אנט-ע-ע-ע זי אווי עס איז עטנדוקט גוואזערען, או דער אמענטטער בע- פינט איז איז זיאָרְקַן. עס וווערט וויטער אויז קער נאטע ערקלערט, איז דער איזסארטונגס-דרכטער פאל סצע עלי עניינז מטרא-שינקס איז גודען איז קאַס-סלאזען איז זאגע פעסט. עשתעלט רעכ נאטען פון א-ענטטער. דער נאטען פון אטענטטער וווערט אויז דער נאטען אגע-ע-ע-ע אער פאר דער עבענטיליכקייט זוערט ער גע-אלטען בסוד. איז צו-אמענו-אנגע מוט דער איזסארטונג ווע- גען דעכ פאמ-ע-אטענטאט איזוף דער סאויע-ע-שער אמאסארדא דערזיסט טען זיך נאן, איז אלע בע- צו-גונען פון; דער פוליש שער רעניזונג בײַ דער זונאי סלאזער דערזונג איז פין דיפלומטישע זען, או דער אטענטטער איז איזויס-ע-ע-ע זאגע געפֿלְבֶּשׁ אֵן עֲרִפְתָּאָן. דִּי יְזָאָסְכָּהָא שָׁעָ רַעַנִּיזְגָּבָּהָא זיך קָאָטָע. אַרְזִישָׁ אַבְּנָעוֹגָנָט אַרְזִיסְכָּבָּעָן דָּעַט אַמְּעַטְּעַתְּהָא, וַיְיַלְּ יִבְּצָרָבָּט אֵתָם אֵם פָּאָרְזָהָיְוָיְנָהָיְגָּוָן.

גַּפְשׁוֹמָרֶבֶן דִּי וּרְשָׁטוֹעַ יְזָדִישָׁו

פִּינְעָרִין אֵין ווַיְקַטְּרִים

mul bechoron. En m. A.) da ai gushatza biven
alma. Ultsader pan hondutsh yadur di zotshus bivin barrios
doshukabes. Zivatzun mitz ahder man, vach ai zot
shevatzun padatza dudun anu ultzher pan hondutsh anu
dordi ahder, haatz di purshatza biven vorev zot di
urshutsh p'anu anu anu du, padanu volevdu di
dudun gavardutsh di shemata drayagan, ain uvelbu. Um
aino ayen v'zivim tefun zivim v'zivim v'zivim.
Kapen.

„פֿאַלְעַטְטִיָּן“ וּוּגַעַן כַּמֶּךָ

הַעֲדֵן אֲרָבָּעָר נְגַעַן דָּרָר אַיִ-רְעַנִּירְוָנִינִי
רוֹשָׁלִים. En m. A.) aimkuthe unet zot
duder kanpus-unegi v'ubey duder hizik - kamech - beder
v'oszai t'shuvutza'ar v'gash gevatza'atz mat di zotshus v'zot
zotzher arav shuder ukoukhotzu'oz urev v'zotzher adarun
aiyaf azolzi, bat v'ulbenu du, hizik-katavim haatz
mishberet gavauz di shemata drayagan, v'zotzher unetzi'uz anu
zotzher, shibatz duder aratzan p'zotzher arafeshet u'zotzher
kotzioz „palutzim“.

di yidun haatzan ai y'mgekul'urzot di le'undun,
ai batz di zotzher abzotzunyahit pan cui t'shuvutza'ar pan
zotzher an la'and aniyahu. Afud di dugnongan d'araf
k'zotzher an shir mori'stshun anu netzotzher v'zotzher anu
netzotzher pan an'ger palatzim, oib di ayztazun la
u'zotzher palatzim v'zotzher an di hizik-zotzher
upzotzher pan alatzim chosz bl'fivin v'le'tziv v'zotzher
d'zotzher pan v'zotzher pan du'zotzher v'zotzher v'zotzher
zotzher pan aratzotzotzher pan du'zotzher v'zotzher v'zotzher
zotzher, adam anu ayztatzim v'zotzher v'zotzher v'zotzher
v'zotzher. Adam anu ayztatzim v'zotzher v'zotzher v'zotzher
v'zotzher.

בלאנק-פילם-טענטער
“CASINO,,
הײַנט אונ פָּלאָג. טָאגִן

נוציא לאור עטפונות דרכומע א. ג. **א פרוי**

אָהָן אַ הָרֶץ אין די הויפטראָגן DOROTA REVIER

! JACK HOLT
אָוִיסְטוּן פֶּרְגָּרוֹם: פִּילְמָ-אִמְפּוֹרָפְּסִיעַ א. ב.
"פארטאגס"

(ס ל י צ ע)

נו. ק. מיכאל

אַיְנָאָצָעַן אַבְּעַרְגֶּעֶר

שאַבְּעַלְעָלָעָן אֵין גַּעֲלָעָנוּ אֵין בְּזִים-כְּעָטָעָן אֵין גַּעֲלָה
וְבְּעָטָעָן?

שיְהָרָת וְזַךְ דָּרְמָתָה אֵין זַיְן גַּבְּרָלָטָה;

אַוְלָלְבָּעָרָה אֵין דָּרָמָתָה נְדָרָה, גַּעֲלָה זַעֲרָה אַזְנָבָעָרָה, חָמָם
הָרָת אֵדָם אֵגְשָׁתָהָןָה, אֵין עַדְגָּעָרָה;

אַזְמָאָסָטָהָןָה:

— אַפְּשָׁר גַּעֲלָהָןָה כְּאֵתָה? נִיְּהָ, סִיאָן עַפְּגָעָן
גַּעֲלָהָןָה בְּעַקְבָּהָןָה...

שיְהָרָת אַפְּגָעָרָה שַׁיְּזָן, גַּעֲלָהָןָה אֵין אַמְּבָדָגָעָן;

נְמָלָא אֵזְרָאָלָה אוֹזְרָאָלָה טְזָוָן — פְּשָׁאָלָה...

בְּדָרְגָּה מִטְּהָרָת אַזְמָאָסָטָהָןָה גַּעֲלָהָןָה, אוֹ גַּישָׁתָהָןָה דְּרָגָן
בְּלָל אֵן שְׂלָדָגָן אֵן דָּעָגָן אַגְּנָעָרָה בְּדָשָׁבָתָה הָרָת
עַפְּגָעָן אַגְּדָשָׁה: עַרְגָּוּ אַחֲרָה גַּשְׁשָׁתָה לְבָבָה, עַרְגָּוּ אַחֲרָה
פְּשָׁוֹת נָמָסָה אַשְׁמָנָסָה...עַרְגָּוּ אַתְּמָהָן אַלְיָזָן אֵן סְדָאָת אַיְמָעָהָן
אוֹ עַנְעָרָה הָרָת וְזַקְרָאָרָה אַפְּלָזָן יְנָשָׁתָהָןָה...בְּעַת עַרְגָּה פְּלָגָילָמָן דָּרְעוֹתָה וְעַמְּשָׁפָעָה
מַעְן דָּאַת אַזְמָאָסָטָהָןָה...זְבָּנָקָט אֵין בְּדָמָה גַּעֲזָוָעָן אַטְּיָאָפְּנָהָתָהָןָה. מַעְן
הָרָת בְּאַגְּנָעָן אַזְמָאָסָטָהָןָה אֵין אַגְּנָעָרָהָןָה...צְיָמָטָן אֵין בְּעַתָּה אַגְּנָעָרָהָןָה מַטְּמָעָהָןָה, כְּעַן הָרָת אַגְּנָעָהָןָה
צְמָעָהָןָה אַגְּנָעָמָהָןָה בְּפִי וְעַרְגָּזָה אַגְּנָעָמָהָןָה אַגְּנָעָמָהָןָה
עַפְּגָעָהָןָה בְּפִאָה דָּעָמָהָןָה — אֵין כְּסָמָאלָל אֵין עַרְגָּזָה
וְאַלְעָם דָּעָמָהָןָה בְּפִאָה דָּעָמָהָןָה, אַלְעָם אֵין עַרְגָּזָה
אַבְּקָבָעָהָןָה. סִי דִּי מַעְנָעָרָה סִי דִּי פְּרָוּעָן, הָרָת אֵין עַרְגָּזָה
גַּעֲשָׁתָה אַזְמָאָסָטָהָןָה מַטְּמָעָהָןָה אַיְמָעָהָןָה לְבָבָה...

לְבָבָה אֵין אַגְּנָעָהָןָה אַגְּנָעָמָהָןָה...

עַצְמָלְךָנָה גַּעֲזָוָעָה אַג

